Geert Groote College Amsterdam
Adres: Fred. Roeskestraat 84
1076 ED, Amsterdam
Telefoon: 020 - 574 5830
E-mail: info@ggca.nl
Website: www.ggca.nl

Sociale veiligheid

Mei 2023

Versiebeheer

Versie	Datum	Doorgevoerd door	Belangrijkste aanpassingen
Versie 1.0	Juli 2016	Fieke Otto	- Samenvoegen beleid en pestprotocol - Rol pestcounselor en andere functionarissen
Versie 2.0	Mei 2018	Iris van Kleef	- Aanpassingen van pestcounselor naar coördinator sociale veiligheid - Verschillende ‘codes’ als appendix ingedeeld - Evaluatie preventief en repressief beleid
Versie 3.0	Maart/mei 2023	Lisa Weijburg / Nils Kenninck	- Rol & taakomschrijving sociale veiligheidscoördinator - Escalatieladder - Zerotolerance beleid

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

1.1. Sociale veiligheid 3

1.2. Wettelijk kader 3

2. Anti-pestbeleid 4

2.1. Wat verstaan we onder pesten? 4

2.2. Doel van het anti pestbeleid 5

2.3. Uitgangspunten over pesten op het GGCA 5

2.4. Preventief beleid tegen pesten 5

2.5. Repressief beleid tegen pesten 7

3. Monitoring 11

Appendix 1: 12

Gedragscode medewerkers GGCA 12

Appendix 2: 13

Bibliografie 15

1. Inleiding

1.1. Sociale veiligheid

Het Geert Groote College Amsterdam (GGCA) heeft de veiligheid van alle leerlingen en medewerkers hoog in het vaandel staan. In de huisregels, de gedragscode en het leerlingenstatuut wordt aandacht besteed aan (on)wenselijk gedrag.

Dit plan gaat over de sociale veiligheid. In 1999 heeft het GGCA het 'Nationaal onderwijsprotocol tegen pesten' ondertekend. Ook heeft het GGCA een aantal jaar geleden een pestprotocol opgesteld. Nieuwe wettelijke verplichtingen én de wens om dit pestprotocol te herzien (o.a. op het gebied van cyberpesten) hebben geleid tot het opstellen van dit sociaal veiligheidsplan. Het herziene stappenplan is onderdeel van dit plan. Om het pesten in breder kader te plaatsen is ook informatie over de Gay straight alliance, de vertrouwenspersoon én de gedragscode voor medewerkers opgenomen.

Daadwerkelijk een sociaal veilige school zijn lukt niet met het schrijven van een beleidsplan. Daarvoor is gemeenschapsbesef nodig. Voor het vormen en onderhouden van de gemeenschap, een groep mensen die actief voor elkaar zorgt, zijn niet alleen mentoren of de coördinator sociale veiligheid verantwoordelijk. Dit vereist een cultuur waarbinnen leerlingen, ouders, OP (onderwijspersoneel) en OOP (onderwijsondersteunend personeel) blijvend actief bijdragen aan een sociaal veilig klimaat.

1.2. Wettelijk kader

De school moet een plek zijn waar leerlingen en leraren zich veilig en goed voelen, waar er ruimte is voor diversiteit en ze zichzelf kunnen zijn. Dit is ook een belangrijke randvoorwaarde om goed te kunnen leren/werken en zich te kunnen ontwikkelen. Scholen werken continue aan het creëren en behouden van een dergelijke (sociaal) veilige omgeving, waarbij ze te maken krijgen met diverse maatschappelijke uitdagingen die ook de school binnenkomen. Het voorkomen en aanpakken van deze maatschappelijke problemen - zoals pesten en polarisatie - staat hierbij centraal.

Per 1 augustus 2015 zijn scholen in het voortgezet onderwijs verplicht zorg te dragen voor een veilige school, ook wel de Wet op sociale veiligheid genoemd. Met de aanpassing van de onderwijswetten hebben scholen de plicht gekregen om zorg te dragen voor de veiligheid van leerlingen. De wet schrijft voor dat de school:

1. Voldoet aan een inspanningsverplichting om een actief veiligheidsbeleid te voeren;
2. Het effect van het veiligheidsbeleid periodiek monitort;
3. De volgende taken bij ten minste één persoon zal beleggen:

- het coördineren van anti-pestbeleid;
- het fungeren als vast aanspreekpunt in het kader van pesten

2. Anti-pestbeleid

2.1. Wat verstaan we onder pesten?

We spreken van pestgedrag als een leerling (herhaaldelijk, systematisch en/of langdurig) wordt blootgesteld aan negatief gedrag (verbaal en/of non-verbaal) door één of meer personen. De gepeste leerling voelt zich hierdoor bedreigd en geïntimideerd; de pester heeft een negatieve bedoeling. Er is sprake van psychische en/ of fysieke mishandeling en er is machtsongelijkheid. Pesten kan de ontwikkeling van het individu ernstig verstoren, zowel bij de gepeste als bij de pestende leerling.

Als buitenstaander (OP en OOP) kan het gedrag van leerlingen die elkaar plagen of ruzie hebben er hetzelfde uitzien als bij pesten. Van *plagen* is echter sprake wanneer het gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht is en wanneer de machtsongelijkheid niet duidelijk aanwezig is. De intentie is duidelijk negatiever in het geval van pesten. Als een leerling geplaagd wordt is er geen sprake van uitsluiting, maar is de intentie juist om elkaar aan het lachen te maken.

Bij *ruzie* is er sprake van een conflict dat meestal gaat over een situatie of voorval. Het conflict is een uitwisseling van argumenten op een emotionele (boze) manier. In de meeste gevallen wordt een ruzie bijgelegd. Er is nauwelijks sprake van machtsongelijkheid; beide personen voelen zich sterk genoeg om de confrontatie aan te gaan.

Wellicht ten overvloede, maar dit onderdeel van het Sociale Veiligheidsplan richt zich uitsluitend op situaties waarin sprake is van pesten.

2.1.1. Cyberpesten

Cyberpesten, het pesten via internet (social media), is een vorm van pesten die in de huidige tijd bijzondere aandacht verdient. Bijna 8% van de jongeren tussen de 15 en 25 jaar in Nederland krijgt te maken met cyberpesten. Pesten komt bij de jongste groep het vaakst voor; van jongeren van 15 tot 18 jaar heeft elf procent ermee te maken, blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Meestal gaat het om laster. Laster is bijvoorbeeld het plaatsen van kwetsende teksten op internetfora of profielsites, of het verspreiden van foto's, filmpjes of roddel via het web. Cyberpesten is een 'makkelijke' vorm van pesten waarbij pesters zelfs anoniem te werk kunnen gaan en niet zien wat hun pestgedrag voor effect heeft op de ander. Ook al gaat cyberpesten verder dan de schoolmuren en het schoolplein; het GGCA ziet het als een taak van de school om waar mogelijk ook het cyberpesten tegen te gaan als dit in klassen- of schoolverband gebeurt. Bij het signaleren van cyberpesten en het aanpakken daarvan is de school afhankelijk van de medewerking van ouders (signaleren, bespreekbaar maken).

2.2. Doel van het antipestbeleid

- Pestgedrag waar mogelijk voorkomen (preventief) en terugdringen (repressief);
- Het voorkomen en terugdringen van pesten blijvend onder de aandacht brengen van alle betrokkenen: onderwijzend (ondersteunend) personeel, mentoren, ouders en leerlingen;
- Gezicht geven aan een centraal aanspreekpunt voor leerlingen, OP en OOP in het kader van pesten.
- Duidelijkheid verschaffen over taken en verantwoordelijkheden van verschillende functionarissen op het gebied van pesten.

2.3. Uitgangspunten over pesten op het GGCA

- Pesten is onacceptabel op het GGCA, er wordt actief gewerkt aan een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen dit gegeven wordt gedeeld en ervaren;
- De school zal zich zowel preventief als repressief inspannen tegen pesten;
- Daarbij is inzet van alle betrokkenen noodzakelijk: pester(s), gepeste leerling(en), ouders, mentoren, leraren, OOP, coördinator sociale veiligheid, teamleider en schoolleiding. Het pestprotocol heeft alleen kans van slagen als het in gezamenlijkheid gedragen wordt.

2.4. Preventief beleid tegen pesten

Pesten kan overal voorkomen waar mensen in groepen met elkaar samenleven/ -werken. Iedere school is een potentiële plek waar pesten kan plaatsvinden. Het GGCA sluit haar ogen hier niet voor en werkt daarom preventief aan het voorkomen van pestgedrag en het creëren van sociaal veilige klassen.

2.4.1. Klassengesprek begin schooljaar

Aan het begin van ieder schooljaar voeren alle mentoren van klas 7 t/m 12 een gesprek over hoe we als klas met elkaar om willen gaan. Mentoren die ondersteuning wensen bij het voeren van dit gesprek schakelen de coördinator sociale veiligheid in. Aan bod komen o.a.:

- hoe zorgen we er samen voor de iedereen zich prettig voelt in de klas?
- de vraag bespreken: Wat is pesten? (zie tekst eerder in dit beleidsplan);
- de gevolgen van pesten;
- het signaleren van pesten (& gezamenlijke verantwoordelijkheid);
- de rol van de coördinator sociale veiligheid.

2.4.2. Training mentoren

Pesten kan een moeilijk bespreekbaar thema te zijn. Ook een sociaal veilige klas ontstaat niet vanzelf. Begeleiding van mentoren en vakdocenten is van groot belang, zeker in het begin van de klassenbiografie. Om mentoren te ondersteunen in deze fase en organiseert de coördinator sociale veiligheid samen met de teamleiders cursussen voor mentoren van klassen 7 en 9 in het kader van sociale veiligheid.

2.4.3. Voorstellen coördinator sociale veiligheid & aandacht richten op sociale veiligheid

Om gezicht te geven aan de coördinator sociale veiligheid en vertrouwenspersoon, bezoekt de coördinator sociale veiligheid jaarlijks aan het begin van het schooljaar klassen om zich voor te stellen. Daarmee wordt de stap om melding te maken van pesten verkleind. Ook zullen de coördinator sociale veiligheid en vertrouwenspersoon zich aan het begin van het schooljaar in alle teamvergaderingen voorstellen, het thema pesten onder de aandacht brengen en een samenvatting van de inhoud van het sociaal veiligheidsplan bespreken. Indien nodig kunnen de coördinator sociale veiligheid en vertrouwenspersoon nogmaals langskomen in de teams om het beleidsthema sociale veiligheid te bespreken en evalueren.

2.4.4. Gedragsafspraken in de klas

In klas 7 en klas 9 volgt ter aanvulling op de les over het thema pesten een (of meerdere) vervolgles(sen) waarin afspraken gemaakt worden op het gebied van een sociaal veilige klas en pestgedrag: wat is (on)wenselijk gedrag? De leerlingen ondertekenen aan het eind van de lessen omtrent omgangsvormen en pesten een aantal samen gemaakte afspraken. De mentor houdt deze klassenafspraken actueel en brengt het wanneer nodig onder de aandacht.

Voorbeeld klassenafspraken

- Ik pest niet
- ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet.
- ik scheld anderen niet uit en doe niet mee aan uitlachen en roddelen.
- ik blijf van de spullen van een ander af.
- als er ruzie is speel ik niet voor eigen rechter.
- ik bedreig niemand, ook niet met woorden.
- ik gebruik geen geweld.

2.4.5. Pedagogisch klimaat

Voortdurend werken aan een positief, veilig en open pedagogisch klimaat op zowel school- al klasniveau gebeurt op verschillende manieren. Klassengesprekken en spellen (in een kring) waarin sociale vaardigheden geoefend worden moeten 'gewoonte' zijn in iedere jaarlaag. Mentoren en andere leraren hebben tijdens hun lessen oog voor de sfeer in de klas en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Op het GGCA zijn leraren niet alleen bezig met de inhoud van hun vak, maar ook actief werkzaam als pedagoog. Er zijn daarom geen aparte lessen in sociale vaardigheden. Mentoren werken aan groepvorming door middel van spel (Regenboogtraining), gesprek en (buitenschoolse) gezamenlijke activiteiten. Zoals hierboven genoemd, worden mentoren hierin ondersteund door de coördinator sociale veiligheid, met name aan het begin van het jaar als de klas zich vormt.

In alle jaarlagen is een ruim aanbod aan kunstvakken (beeldend, muziek, toneel). Daarbij is het proces (en de daarmee gepaard gaande sociaal emotionele ontwikkelingsweg van leerlingen op individueel én groepsniveau) minstens zo belangrijk als het kunstwerk, muziekstuk of de toneelvoorstelling als eindresultaat. De positieve effecten van verschillende kunstvakken op de sociaal emotionele ontwikkeling (sociale vaardigheden en sociale intelligentie) van kinderen en jongeren zijn in verschillende studies aangetoond.

2.4.6. Gay straight alliance

Het Geert Groote College heeft sinds 2016 een Gay Straight Alliance (GSA). Geïnspireerd door het internationale concept waarbij in het geval van discriminatie op basis van gender of seksualiteit niet alleen docenten hulp bieden, maar ook leeftijdsgenoten. Een groep bestaande uit LHBTI en niet LHBTI leerlingen heeft als doel om samen een veilige sfeer op school te creëren waar iedereen welkom is ongeacht geaardheid. De GSA op het Geert Groote bestaat uit ongeveer tien leerlingen uit verschillende jaarlagen. Hun activiteiten behelzen voorlichting met betrekking tot seksuele diversiteit, het vormen van een steunpunt en het organiseren van acties voor de zichtbaarheid en acceptatie van LHBT leerlingen op school (o.a. Paarse vrijdag).

2.5. Repressief beleid tegen pesten

Hoezeer er ook wordt ingezet op een preventieve aanpak tegen pesten, het betekent helaas niet automatisch dat er niet gepest wordt. Daarom is er op het GGCA ook sprake van repressief beleid.

2.5.1. Signaleren

Het signaleren en melden van pestgedrag is cruciaal om tot actie over te kunnen gaan en tot een oplossing te komen. Als leerlingen, leraren, onderwijsondersteunend personeel of ouders iets horen, zien of vermoeden, moet dat zonder aarzelen gemeld worden bij de mentor. De mentor meldt alle incidenten in magister en aan de coördinator sociale veiligheid Het stappenplan wordt voor elke pestsituatie in werking gezet.

2.5.2. Stappenplan na melding van pesten

1. Wanneer pesten plaatsvindt in klassenverband heeft de mentor eerst met de gepeste en later met de pester(s) apart een gesprek. Hiervan wordt melding gedaan aan de coördinator sociale veiligheid en verslaglegging gedaan in magister.

2. Vervolgens heeft de mentor een gesprek met de leerlingen samen; een herstelgesprek. De casus van beide kanten horen, pijnpunten benoemen, reflecteren en proberen tot goede afspraken voor de toekomst te komen. Er wordt een concreet tijdstip afgesproken voor een vervolgafspraak waarop verbetering merkbaar moet zijn. Tevens worden de ouders van de betrokken leerlingen op de hoogte gesteld.

3. Indien op deze vervolgafspraak geen verandering blijkt te zijn opgetreden; maw: het pesten is niet gestopt, worden de coördinator sociale veiligheid en ouders/verzorgers betrokken. De mentor maakt samen met de coördinator sociale veiligheid een plan voor het vervolgtraject van herstelgesprekken en/of -acties. Ouders van betrokken leerlingen worden hiervan op de hoogte gesteld.

4. Door de mentor en de coördinator sociale veiligheid wordt het effect van het vervolgtraject gemonitord.

5. De mentor doet verslag in magister van de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt. Op die manier zijn alle leraren en de teamleider geïnformeerd en kunnen zij extra waakzaam zijn.

2.5.2.1. Aanpak van de zwijgende middengroep

Ook de zogenaamde ‘meelopers’ en de zwijgende middengroep worden op hun gedrag aangesproken. De mentor voert daarom naast bovenstaande gesprekken met direct betrokkenen een gesprek met de klas. Er wordt gesproken over de gezamenlijke verantwoordelijkheid in een klas als er gepest wordt. Het gesprek met de klas heeft een algemene strekking, zonder aanziens des persoon. Als de specifieke pestsituatie wel ter sprake komt benoemt de mentor de rol van alle leerlingen hierin en wat de klas kan bijdragen aan de verbetering van de situatie. Ook met de klas wordt een tijdspad afgesproken om te bekijken of er verandering merkbaar is. De mentor is in deze de initiator. Naast expliciete klassengesprekken over pesten en de sociale veiligheid in de klas, kan de mentor, eventueel in samenwerking met de coördinator sociale veiligheid, andere activiteiten met de klas opzetten, die de klas of bepaalde leerlingen ondersteunen in hun (sociale-emotionele) ontwikkeling.

2.5.3. Stappenplan complexe pestsituaties

1. Indien het pestgedrag zich herhaalt, er geen (of te weinig) verandering optreedt of wanneer het pesten het klassenverband overstijgt, meldt de mentor dit aan de teamleider en wordt de coördinator sociale veiligheid opnieuw ingeschakeld. Het stappenplan complexe pestsituaties wordt gevolgd. De teamleider neemt contact op met ouders van de betrokken leerlingen en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.

2. De coördinator sociale veiligheid en/of de teamleider heeft een gesprek met de gepeste en pester (eerst apart of direct gezamenlijk, afhankelijk van de situatie).

3. De coördinator sociale veiligheid en/of teamleider bespreekt (eventueel in overleg met andere betrokkenen, zoals de mentor en de zorgcoördinator) de mogelijkheden tot hulp met zowel de pester als gepeste. Dat kan zijn de mogelijkheid tot aanvullende gesprekken en acties met eventuele andere betrokkenen, bijvoorbeeld aanmelding bij de zorgcoördinator voor vervolgtrajecten (schoolcoach, de schoolarts, de drugs counselor e.a.)

4. Van deze gesprekken wordt verslag gedaan in Magister door de coördinator sociale veiligheid of teamleider.

2.5.4. Maatregelen

Als een leerling gedrag vertoont dat in strijd is met de schoolregels, worden er sancties opgelegd. Dat geldt uiteraard ook voor pestsituaties. De schoolregels zijn te vinden op de website en worden jaarlijks verstrekt aan alle leerlingen en ouders/verzorgers. Binnen een pestsituaties zijn er, naast directe aanpak van gedrag in strijd met de schoolregels, verschillend maatregelen die getroffen kunnen worden.

2.5.4.1. Individueel traject

Wanneer de pestende leerling opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt hij ertoe verplicht om individueel een traject te volgen. Dit vindt plaats in eigen tijd. Het doel van dit programma is reflectie en het gevoelig maken van de pester voor wat hij aanricht bij de gepeste leerling. Afhankelijk van de leerling en de situatie wordt gekozen voor een passende aanpak.

Schorsing
Wanneer de gesprekken met mentor, coördinator sociale veiligheid en/of teamleider én de gekozen individuele aanpak geen vruchten afwerpen, volgt een externe schorsing van een dag. Treedt er na de schorsing geen gedragsverandering op bij de pestende leerling, dan volgt een langere schorsing. Ook wordt de pestende leerling uitgesloten van buitenschoolse activiteiten in klassenverband, zoals excursies en werkweken.

Schoolverwijdering
Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in ongewenst gedrag kan de school geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van andere leerlingen en rest er in het uiterste geval niets anders dan schoolverwijdering.
Van alle stappen die gezet worden en alle maatregelen die getroffen worden, wordt verslag gedaan in Magister door mentor/teamleider. Ouders worden van alle stappen door mentor en/of teamleider op de hoogte gesteld en betrokken in de begeleiding van het ongewenste gedrag.

2.5.4.2. Langdurige onveilige situatie

Als er sprake is van een langdurige onveilige situatie, waarin pesten een rol speelt, waar na klassengesprekken en activiteiten onder begeleiding van de mentor (eventueel ondersteund door de coördinator sociale veiligheid), geen einde aan komt, dan kan externe hulp ingeschakeld worden. Het GGCA heeft contact met verschillende experts op het gebied van sociale veiligheid in de klas. Afhankelijk van de vraag of het probleem, zal de school de hulp van deze experts inroepen. Ook kan door de school een eventuele aangifte worden overwogen.

2.5.4.3. Zero tolerancebeleid

Het GGCA heeft een zero tolerancebeleid voor pestgedrag. Dat houdt in dat leerlingen die gedrag vertonen dat ten koste gaat van de sociale veiligheid direct naar het pedagogisch lokaal worden gestuurd. Daar krijgt de leerling een pedagogische opdracht om nog dezelfde dag thuis te gaan maken. De leerling gaat vervolgens direct naar huis en ouders/verzorgers ontvangen een bericht, zodat zij weten dat hun kind naar huis gestuurd is. De volgende dag levert de leerling in de kleine pauze, na de periodeles, de opdracht in bij de medewerker van het pedagogisch lokaal (met handtekening van ouders/verzorgers). Mocht er sprake zijn van herhaling van gedrag dat de sociale veiligheid in gevaar brengt, dan kan de teamleider overgaan tot een externe schorsing.

3. Monitoring

Het effect van het sociale veiligheidsbeleid dient periodiek gemonitord te worden. Dat doen wij op verschillende manieren.

1. Verschillende betrokkenen rondom de sociale veiligheid op school, waaronder o.a. de coördinator sociale veiligheid, teamleiders, zorgcoördinator, vertrouwenspersonen, verzuimcoördinator, conciërge en soms de wijkagent, komen minimaal vier keer per jaar bij elkaar om de sociale veiligheid binnen de school te bespreken. Hierna onder de noemer: overleg sociale veiligheid. De coördinator sociale veiligheid is verantwoordelijk voor de organisatie en agenda van dit overleg. Ten behoeve van dit overleg wordt er een kwartaal rapportage opgesteld met minimaal het aantal incidenten, de ernst daarvan, de ingezette interventies en het resultaat daarvan. De coördinator sociale veiligheid rapporteert de bevindingen per kwartaal aan de rector.

2. Op het GGCA vindt ieder jaar een tevredenheidsonderzoek (Kwaliteitsscholen) plaats onder leerlingen uit de klassen 7 en 9 waarin ook de beleving van veiligheid gemeten wordt. Uitkomsten daaruit worden besproken in het overleg sociale veiligheid. Op basis van de uitkomsten worden verbeteracties ingezet.

3. De GGD onderzoekt jaarlijks alle leerlingen uit de klassen 8 en 10. Ook de sociale veiligheid is onderdeel van dit onderzoek. De anonieme uitkomsten van dit onderzoek worden geëvalueerd in het overleg sociale veiligheid. Op basis van de uitkomsten worden verbeteracties ingezet.

4. Het GGCA zorgt dat zaken als de klachtenregeling, eventueel ingediende klachten en de uitkomst daarvan goed vindbaar zijn op de site van de school. Ook informatie over de beschikbare vertrouwenspersoon en de sociale veiligheidscoördinator is goed vindbaar.

Appendix 1:

Gedragscode medewerkers GGCA

Het gedrag van medewerkers van het GGCA heeft sterke invloed op de beleving van de sociale veiligheid door leerlingen. Alle medewerkers moeten zich bewust zijn van de bijdrage die ze leveren aan de sociale veiligheid en de voorbeeldfunctie die ze hebben. Daartoe is het belangrijk om ook voor medewerkers gedragsregels op te stellen. Deze zijn verzameld in de gedragscode van voor de gehele stichting GGCA. Jaarlijks wordt opnieuw gekeken naar deze gedragscode. Een globale samenvatting van de manier waarop wij willen dat collega's zich opstellen staat hieronder.

Op scholen hebben we met veel mensen te maken; met leerlingen – jonge mensen in een kwetsbare leeftijdsfase – en met volwassenen: personeelsleden en ouders. Waar veel mensen met elkaar samenzijn is het belangrijk om goede afspraken te maken over hoe je je gedraagt. Dat geldt ook voor het personeel. Uitgangspunt is respect voor elkaar en elkaars integriteit, zowel geestelijk, intellectueel als lichamelijk. Daarbij is het van groot belang om een professionele afstand te houden tot de leerlingen, ook weer letterlijk en figuurlijk. Je kunt je, als personeelslid van een school, geen dubbelzinnig gedrag veroorloven.

Om onprofessioneel gedrag te bespreekbaar te maken heeft de school:

- een klachtenregeling. Zie daarvoor de website van de school.
- vertrouwenspersonen. Zie daarvoor functieomschrijvingen van de verschillende collega's op de website.

Om onprofessioneel gedrag te voorkomen heeft de school:

- de code dat iedereen die voor de stichting werkzaamheden verricht een verklaring omtrent het gedrag aanvraagt voordat er werkzaamheden worden verricht.
- Een privacycode, welke geldt voor zowel leerlingen als personeel. Hierin worden de rechten van personen geregeld. Het is een technisch stuk werk dat je op de bovenschoolse website kunt vinden (www.vsvonh.nl).
- Een gedragscode voor elektronische informatie- en communicatiemiddelen (EIC). Een populaire versie van deze code is de code computergebruik, die er in een personeels- en een leerlingenversie is. Hierin staat kort gezegd dat je computers netjes moet gebruiken, alleen voor schooldoeleinden, en dat je je dus niet via school op sociale media moet aansluiten, geen internetaankopen moet doen enzovoort. Deze is te vinden via de schoolwebsite.

Daarnaast word je als personeelslid van het GGCA geacht je gezonde verstand te gebruiken, zodat je niet in situaties verzeild zult raken die je (achteraf) in verlegenheid kunnen brengen. Daarbij kun je denken aan:

- in een afgesloten ruimte zitten met één enkele leerling;
- je aansluiten bij een chatclubje waaraan ook leerlingen meedoen;
- je privé e-mailadres gebruiken voor contacten met leerlingen;

- leerlingen bij je thuis uitnodigen;
- seksueel getinte toespelingen maken op wat voor manier dan ook;
- toespelingen maken die geïnterpreteerd kunnen worden als seksueel getint;
- leerlingen aanraken op een manier die meer dan strikt noodzakelijk kan worden opgevat (hierbij denken we aan omhelzingen (ook amicaal bedoeld), vastpakken van de romp)
- meedoen met plagerijen van leerlingen;
- leerlingen voor schut zetten (verbaal, of in je handelingen);
- leerlingen met opzet publiekelijk dingen laten doen die ze niet kunnen.

Zaken die op de lagere school vanzelfsprekend zijn, zijn dat niet meer in het voortgezet onderwijs; ook leerlingen moeten daar soms aan wennen. Zeker bij fysiek contact is dat aan de orde; bovendien merken pubers vaak in de loop van hun schoolcarrière dat ze bepaald contact niet meer prettig vinden; dat dienen we te respecteren. Daarom is het van belang om rekening te houden met je positie. Leerkrachten hebben per definitie een autoriteitsverhouding met leerlingen. Je kan duizend keer denken dat leerlingen je vrienden zijn, uiteindelijk is dat niet zo, zelfs als je het prima met elkaar kunt vinden. Enkele vuistregels:

- heb je een gesprek met één leerling, zorg er dan voor dat je een getuige hebt, of dat de ruimte waarin dat gesprek plaatsvindt open is: met een raam aan de gangkant, of zet de deur open;
- wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een leerling niet (aan);
- voorkom fysiek contact;
- voeg geen leerlingen en ouders toe aan jouw social media.

Appendix 2:

Betrokken functionarissen bij pesten binnen het GGCA

Onderwijzend personeel algemeen

De vakdocenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of pesten vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor. Alle pestincidenten moeten geregistreerd worden in Magister.

Onderwijs ondersteunend personeel

Ook het onderwijs ondersteunend personeel heeft een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of pesten vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor. Alle pestincidenten moeten geregistreerd worden in Magister.

Mentor

Net als het op en OOP, heeft de mentor een signalerende rol. De mentor zorgt daarbij ook daadwerkelijk het stappenplan in werking treedt na een melding van pesten. Hij neemt zijn rol zoals vermeld staat in het stappenplan. Als een mentor hierbij problemen ondervindt kan deze de coördinator sociale veiligheid inschakelen om te ondersteunen bij de gesprekken

met betrokken leerlingen. Als het pesten aanhoudt zorgt de mentor ervoor dat het stappenplan complexe pestsituaties ingezet wordt, door coördinator sociale veiligheid en teamleider in te schakelen.

Op preventief gebied heeft de mentor ook een belangrijke functie, bijvoorbeeld door actief en op positieve wijze te werken aan groepvorming. Voor tips en ondersteuning kunnen mentoren terecht bij de coördinator sociale veiligheid.

Teamleider

De teamleider wordt over alle pestincidenten geïnformeerd. Streven is dat hij/zij zich zo weinig mogelijk bezighoudt met bemiddelingsgesprekken, maar wel geïnformeerd blijft. Beslissingen over maatregelen (zoals genoemd onder complexe pestsituaties) worden met input van mentor en coördinator sociale veiligheid door de teamleider genomen. De teamleiders zijn verantwoordelijk voor de monitoring van de sociale veiligheid, maar de coördinator sociale veiligheid is hier nauw bij betrokken.

Rector

De rector wordt over complexe pestsituaties geïnformeerd zodra er sancties opgelegd worden. De rol van de rector wordt in principe pas actief als er sprake is van schorsing/schoolverwijdering of in het geval van een klacht.

Vertrouwenspersoon

Leerlingen die bij pesten betrokken zijn en die om wat voor reden dan ook niet naar de mentor durven of kunnen, kunnen een van de vertrouwenspersonen opzoeken. Uiteraard is datgene dat door de leerling verteld wordt veilig bij de vertrouwenspersonen. Alleen in overeenstemming met de betreffende leerling kan eventueel verdere actie ondernomen worden richting andere functionarissen binnen de school. De vertrouwenspersonen nemen wel deel in het overleg sociale veiligheid, maar signaleren alleen op algemeen niveau.

Begeleider Gay Straight Alliance

Leerlingen met vragen of problemen op het gebied van seksuele diversiteit kunnen contact opnemen met de GSA per mail: gsaggca@gmail.com. Pauline Berkhout is aanspreekpunt voor de leden van de Gay Straight Alliance, zij helpen door de groep te ondersteunen en richting te geven waar nodig.

Coördinator sociale veiligheid

De coördinator sociale veiligheid kweekt bewustzijn, fungeert als vindplaats voor informatie en ‘mediator’ om pesten zoveel mogelijk te voorkomen en terug te dringen. Hij/zij heeft taken op zowel preventief als repressief gebied. De ondersteuning van de mentor op beide terreinen gaat op verzoek van de mentor. De coördinator sociale veiligheid neemt een centrale rol in de begeleiding van de incidenten. Ondersteuning zal hierbij gevraagd en ongevraagd worden aangeboden.

De coördinator sociale veiligheid komt aan het begin van het jaar langs in alle klassen om zich voor te stellen en om het pestprotocol onder de aandacht te brengen. Ook agendeert hij/zij het thema sociale veiligheid in september en in januari bij alle teamvergaderingen. Daarin stelt hij/zij zich voor, geeft een samenvatting van de belangrijkste/meest actuele punten van het beleid en is er ruimte voor evaluatie. De coördinator geeft dan ook informatie over het aantal incidenten die geweest zijn, de ernst ervan maar ook de interventies en de resultaten daarvan.

Op beleidsniveau zorgt de coördinator sociale veiligheid ervoor dat het pestbeleid actueel blijft. Ook de communicatie over het beleid valt onder de verantwoordelijkheid van de coördinator sociale veiligheid. De informatie op de website (ggca.nl) moet up to date zijn en aan het begin van ieder schooljaar verschijnt een bericht in zowel binnen- als buitenkrant van de coördinator sociale veiligheid. De monitoring van de sociale veiligheid gaat in overleg met de teamleider.

Appendix 3:

Escalatieladder & voorbeeldbrief bij zerotolerance beleid

Beste leerlingen en ouders/verzorgers,

De afgelopen tijd merken wij tot onze grote zorg in de school een toename van sociaal onveilig gedrag. Het gaat om veelvuldig gebruik van heftige scheldwoorden, pestgedrag dat varieert van het buitensluiten van medeleerlingen tot respectloos gedrag richting docenten en medeleerlingen. Ook vechtpartijen en discriminatie tussen (groepen) leerlingen komen helaas voor. Naast de wereld op school, leven onze leerlingen in een online werkelijkheid waarin vergelijkbaar zorgwekkend en ontoelaatbaar gedrag plaatsvindt.

Het GGCA staat bekend als een school die de sociale veiligheid hoog in het vaandel heeft staan. We willen een gemeenschap zijn waarin leerlingen de ruimte voelen om te worden wie ze zijn. Wezenlijk onderdeel hiervan is respectvol met elkaar omgaan en elkaar de ruimte geven. Op allerlei manieren werken we preventief aan een sociaal veilig klimaat, maar we zien dat er op dit moment extra maatregelen nodig zijn om het ongewenste gedrag een halt toe te roepen.

De komende tijd zullen er in de school jongerenwerkers actief zijn om bij te dragen aan een sociaal veilig klimaat. Ook gaan we met ingang van morgen over op een zero tolerance beleid, waarbij leerlingen die gedrag vertonen dat ten koste gaat van de sociale veiligheid direct naar het pedagogisch lokaal worden gestuurd. Daar krijgt de leerling een pedagogische opdracht om nog dezelfde dag thuis te gaan maken. De leerling gaat vervolgens direct naar huis en ouders/verzorgers ontvangen een sms, zodat zij weten dat hun kind naar huis gestuurd is. De volgende dag levert de leerling in de kleine pauze, na de periodeles, de opdracht in bij de medewerker van het pedagogisch lokaal (met handtekening van ouders/verzorgers). Mocht er sprake zijn van herhaling van gedrag dat de sociale veiligheid in gevaar brengt, dan kan de teamleider overgaan tot een externe schorsing.

We hebben de hulp van alle ouders/verzorgers nodig om dit beleid te laten slagen. Onderdeel van de pedagogische opdracht is dan ook een gesprek thuis, waarin het ongewenste gedrag en het beschadigende effect dat (pest)gedrag (soms levenslang) op anderen kan hebben aan de orde komen. Ook is het belangrijk en helpend als ouders/verzorgers samen met hun kinderen bekijken en bespreken wat er in groepsapps gebeurt en wat online (on)wenselijk gedrag is.

Met vertrouwen in verbetering door en voor onze leerlingen en geloof in het GGCA als een school waar iedereen zich veilig kan voelen, sluit ik deze mail af.

Met vriendelijke groet,
Rector GGCA

Bibliografie

- www.schoolenveiligheid.nl/po-vo/kennisbank/wet-op-sociale-veiligheid/
- www.schoolenveiligheid.nl/ www.pestweb.nl/
- www.voo.nl/Producten/modelreglementen/Nationaal_onderwijsprotocol_tegen_pesten
- http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/veiligheid-recht/publicaties/artikelen/archief/2015/bijna-8-procent-van-de-jongeren-gepest-op-het-internet.htm http://www.nji.nl/nl/Watwerkt_Pesten.pdf
- https://www.jeugdcultuurfonds.nl/wp-content/uploads/2015/09/Muziekonderzoek-is-hot-Miras-2010.pdf